

Täysistunto

Tiistai 17.3.2020 klo 14.02—16.55

Täysistunto alkoi klo 14.02. Täysistunto keskeytettiin klo 15.34. Täysistuntoa jatkettiin klo 16.54. Täysistunto päättyi klo 16.55.

Puhetta johtivat puhemies Matti Vanhanen (14.02—15.34) ja toinen varapuhemies Juho Eerola (16.54—16.55).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi klinisestä lääketutkimuksesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 18/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, lakivaliokunnan ja sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 45 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Ennen keskustelun alkua totean, että tänään tullaan pitämään kaksi täysistuntoa. Tieto on varmaan saavuttanut edustajat. Toinen täysistunto alkaa kello 17, ja siinä palataan siten valmiuslakiin liittyvien asetusten osalta asiaan.

Keskustelu

14.04 **Mia Laiho kok:** Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen lakiesityksessä on tarkoituksena panna kansallisesti täytäntöön klinisiä lääketutkimuksia koskeva Euroopan unionin asetus, ja tätä varten ehdotetaan säädettäväksi klinisestä lääketutkimuksesta uusi laki, jossa säädettäisiin niistä asioista, joita EU-asetuksissa edellytetään ja mahdollistetaan kansallisesti säädettäväksi.

Tämä lakiesitys on ollut lausunnoilla jo edellisen hallituksen aikana ja nyt uudestaan osittain, ja voidaan sanoa, että tämä laki on tehty huolellisesti ja se muuttaa klinisen lääketutkimuksen viranomaiskäsittelyä ja eettisen lausuntopyynnön käsittelyä aiempaa suoraviivaisemmaksi ja nopeammaksi ja selkiyttää ja järkevöittää esimerkiksi suomalaisen päättäjän ja toimeksiantajan välistä vastuunjakoa. Kliininen lääketutkimus on todella tär-

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

keää, se, että me Suomessa sitä pystymme tekemään, ja kaikki toimet, mitä pystytään tekemään sen sujuvoittamiseksi, ovat tietenkin tervetulleita.

Tässä on joitakin kohtia, joihin on syytä kiinnittää huomiota:

Esimerkiksi, kun arvioidaan näitä tutkimuksia, niin niitä arvioidaan suhteessa meidän sairauskertomusjärjestelmään ja hoitokäytäntöjen mukaisesti, että ne soveltuvat tähän suomalaiseseen yhteiskuntaan.

Sitten myös: tässä lääketieteellisen tutkimuseettisen toimikunnan kokoonpanossa on huomioitava se, että siellä on riittävä osaaminen lääketieteelliseltä puolelta, erityisen tärkeätä se on esimerkiksi kliinisten lääketutkimusten osalta, joissa pitää huolehtia siitä, että lääketieteellinen asiantuntemus on aina käytössä, kun tehdään lääkkeillä tutkimuksia potilailla.

Ja sitten vielä ottaisin sellaisen asian, että kun akateemiset tutkijat ja yliopistot ja yliopistosairaalat tekevät tutkimuksia, niin heidät pitäisi vapauttaa maksuista, koska se on kohtuus, sillä he hyvin pienellä budjetilla muutenkin tekevät sitä tärkeää tutkimustyötä. Tällaisissa tämänhetkissäkin infektioilanteissa huomataan tutkimuksen tärkeys, joten pitäisi yrittää myöskin vähentää heille tulevia kustannuksia, ja tämä vapautus tästä lausuntomaksusta olisi yksi tärkeä asia, millä tavalla me voisimme meidän tutkijoitamme tukea.

14.07 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tällä esityksellä on tarkoituksena panna kansainvälisesti täytäntöön kliinisiä lääketutkimuksia koskeva Euroopan unionin asetus. Tätä varten ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kliinisestä lääketutkimuksesta, jossa pääsääntöisesti säädettäisiin niistä asioista, joita EU-asetuksessa edellytetään ja mahdollistetaan kansallisesti säädettäväksi.

Esityksessä ehdotetaan perustettavaksi uusi valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta, jonka tehtävänä olisi kaikkien Suomessa suoritettavien kliinisten lääketutkimusten eettinen arviointi. Muutoksen yhteydessä nykyinen valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta lakkaisi toimimasta nykyisessä muodossaan. Lisäksi laissa säädettäisiin muun muassa kliinistä lääketutkimusta koskevan hakemuksen arvioinnista, tietoon perustuvasta suostumuksesta ja Lääkealan turvallisuus- ja kehittämisskeskuksen toimivallasta asetuksen salliman kansallisen liikkumavaran mukaisesti.

Arvoisa herra puhemies! Milloin voisikaan olla niin tärkeä hetki keskustella kliinisestä lääketutkimuksesta kuin tänään? Koronavirusepidemia on erittäin hyvä esimerkki, kuinka kriittinen osa terveydenhuoltoa ja yhteiskunnan toimivuutta rokotteet ja lääkkeet ovat. Uusia rokotteita ja uusia hoitoja tulee jatkuvasti kehittää sairauksien voittamiseksi.

Arvoisa puhemies! Kliinisellä lääketutkimuksella tarkoitetaan ihmiseen kohdistuvaa interventiotutkimusta, jolla selvitetään lääkkeen vaikutuksia ihmisessä tai lääkkeen imeytymistä, jakautumista, aineenvaihduntaa tai erittymistä ihmiselimistössä. Olemme juuri kuulleet, että koronavirusinfektioon ei ole rokotetta, mutta muun muassa Amerikassa on juuri eilen kerrottu, että siellä on aloitettu kliiniset kokeet liittyen rokotuksen kehittämiseen. 45 tervettä aikuista on saanut testilääkkeen, ja toivotaan ja odotetaan, että mahdollisesti rokotus koronavirukseen mahdollisimman pian kehitettäisiin. Kliininen tutkimus on erittäin kallista, ja siksi onkin tärkeää, että teemme kaikkemme, että se olisi mahdollista.

Tämän lain tarkoituksena on, että Suomi pysyy myös kliinistä lääketutkimusta houkuttelevana maana. Hallinnollisissa prosesseissa on tarkoituksenmukaista pyrkiä tiiviiseen yhteistyöhön ja siten tehokkuuteen ja resurssien tarkoituksenmukaiseen käyttöön.

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

Tässä laissa esitetään perustettavaksi uusi valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimus-eettinen toimikunta. Mitä ihmettä se eettisyys oikein on kliinisessä tutkimuksessa? Sillä suojellaan tutkimukseen osallistuvien oikeuksia ja terveyttä. Tutkittavalla on oikeus päättää vapaaehtoisesti saatuaan ymmärrettävän selostuksen tutkimuksesta. Tutkijalla taas on keskeinen asema tiedon välittämisessä ja tutkittavan oikeuksien kunnioittamisessa. Kliiniseen tutkimukseen liittyy aina riskejä, odottamattomia haittoja ja vaaroja. On erittäin tärkeää määritellä tutkimuksen tavat, tavoitteet, menetelmät ja rajat, joilla suojellaan tutkimukseen osallistuvien koskemattomuutta, oikeuksia ja terveyttä.

Arvoisa puhemies! Tässä lakiesityksessä käsitellään myös muun muassa vammaisten, alaikäisten ja 15-vuotiaiden tilannetta ja sitä, voivatko he osallistua tutkimukseen. Tätä lakiesitystä on täydennetty siltä osin, että siellä on huomioitu paremmin lausuntokierroksen jälkeen YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien sopimus.

Arvoisa puhemies! Jotakin pohdittavaa tässä esityksessä on, ja varmasti sitten siellä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, kun kuulemme asiantuntijoita, olemme myös paremmin perillä. Keskeisiä potentiaalisia haasteita ja ongelmakohtia näkisin olevan EU-sääntelystä johtuva hallinnollinen taakka ja valtakunnallisen eettistä arviointia suorittavan toimikunnan riittävä resursointi, sähköisen suostumuksen käytännön toteutus, suostumuksen antaminen alaikäisen tai vajaavaltaisen puolesta, riittävän asiantuntemuksen saaminen hallinto-oikeuksiin muutoksenhakuasioiden käsittelyä varten sekä lääketieteellisen tutkimuksen valvontafunktion luominen Fimeaan, jonka osalta lainsäädäntövalmistelu ei ole vielä käynnissä. Esityksessä kerrotaan, että sosiaali- ja terveysministeriö ei ole tällä hetkellä käynnistänyt aktiivista valmistelua tutkimuslain mukaisen tutkimuksen valvontasääntelyä, ja myös tämä varmasti nousee siellä keskusteluissa esille. Pidän erittäin tärkeänä, että puhumme myös kliinisestä lääketutkimuksesta ja siitä, että yhä useampi ihminen maailmassa saisi lääkkeen silloin, kun sen aika on. Toivon todella, että mahdollisimman pian myös nämä Amerikassa tehtävät tutkimukset osoittavat tulosta ja saamme myös rokotuksen koronavirusinfektioon. — Kiitos.

14.12 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Ajattelin aluksi sanoa, että ”kahden hyvän kollegan pitämä puheenvuoro”, vai sanonko ”kahden kollegan pitämä hyvä puheenvuoro” — kummin vaan, molemmat olivat täyttä asiaa.

Tässä yhteydessä ajattelin itse olla lyhytsanainen, koska meillä on varmaan suurin mielenkiinto tällä hetkellä näissä lähiajan haasteissa. Mutta tämä on erittäin tärkeä kokonaisuus, ja kun minulla on kädessäni tämä paperiversio, niin siinä on lähemmäs 300 sivua hallituksen esitystä. Mehän muutamme nyt merkittäväällä tavalla lakia lääketieteellisestä tutkimuksesta, joka on parikymmentä vuotta vanha — siihen on tosin tehty matkan varrella useita muutoksia — ja säädämme kokonaan uuden lain kliinisistä lääketutkimuksista, ja sitten tällä on heijastusvaikutuksia lääkelakiin ja rikoslakiin. Tässä laissa kliinisistä lääketutkimuksista on kysymys EU-direktiivin toimeenpanosta.

Kiinnitän lyhyesti huomiota viiteen kohtaan tässä.

Ensimmäinen liittyy yksilön ja yhteisön väliseen suhteeseen: siis mitkä ovat yksilön oikeudet, jotka tietysti aina ovat primaarit, mutta sitten on myös yhteisön hyöty, joka kuitenkin viime kädessä palvelee kaikkia yksilöitä. Sitä tässä on pyritty säättämään.

Toinen asia on tietoon perustuva suostumus, josta englanninkielisesti käytetään termiä informed consent. Tässä edustaja Juvonen viittasi esimerkiksi uutislähteistä kuultuun rokotetutkimukseen. Esimerkiksi sellaisessahan juuri tarvitaan tutkimukseen suostuneiden

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

hyvin tietoinen suostumus siitä, mihin he ovat lähteneet mukaan, jos ovat sellaiseen lähteneet. Tämä on tärkeä kysymys.

Kolmas asia on eettiset toimikunnat sekä siis valtakunnallinen ohjaus tässä. Tähän asti meillä on ollut yhdeksän erikoissairaanhoidossa olevaa eli yliopistosairaaloissa olevaa eettistä toimikuntaa, joista viisi on ollut HUSissa ja sitten pienemmissä yliopistosairaaloissa on ollut yksi kussakin. Nehän ovat käsitelleet mittavan määrän näitä tutkimuslupia ja tutkimussuunnitelmia. Näin itse omassa työssäni, että se oli erittäin työläs ja paljon resursseja vaativa mutta todella tärkeä asia.

Neljäs kysymys on tietosuojasiat — ne tulevat tietysti digitaalisen tiedonsiirron myötä yhä keskeisemmiksi — ja viides liittyy tietenkin jo usean edeltävän hallituksen aikaan saamaan terveydenhuollon kasvustrategiaan, joka myös nykyisessä pääministeri Marinin hallitusohjelmassa on mainittu. Me uskomme, että suomalainen lääketutkimus pystyy tällä tavalla myös generoimaan meidän kansantalouteemme merkittävästi lisää hyötyjä, kun saamme nämä asiat kuntoon.

Tämä tulee varmasti saamaan huolellisen ja perustellun käsittelyn valiokunnissa, ja kiitän hallitusta siitä, että tämä lakiesitys on annettu.

14.15 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä siis ehdotetaan perustettavaksi uusi valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta, jonka tehtävänä olisi kaikkien Suomessa suoritettavien kliinisten lääketutkimusten eettinen arviointi. Lisäksi laissa säädettäisiin muun muassa kliinistä lääketutkimusta koskevan hakemuksen arvioinnista, tietoon perustuvasta suostumuksesta ja Lääkealan turvallisuus- ja kehittämisskeskuksen eli Fimean toimivallasta asetuksen salliman kansallisen liikkumavaran mukaisesti. Kuten täällä on tuotu näissä hyvissä puheenvuoroissa esille, niin EU-asetushan tässä vaikuttaa hyvin paljon, niin että joudumme meidän nykyistä lainsäädäntöämme muokkaamaan.

Kaiken kaikkiaan pidän hyvänä sitä, että me nyt keskustelemme jälleen kerran täällä eduskunnassakin tästä lääketutkimuksesta. Aivan kuten täällä edustajat totesivat, niin tällä hetkellä, kun meillä on pandemia käsillä, me tarvitsemme lääkkeitä. Lääkkeet kehittyvät koko ajan — saadaan entistä parempia lääkkeitä, personalisoituja lääkehoitoja ja sitä vaikuttavuutta saadaan lisättyä — mutta ne pitää aina tietysti testata, pitää tutkia.

Suomella on valtavan hyvä osaaminen lääketutkimuksesta, ja meillä on myös hyvä maine. Me olemme hyvin faktoihin perustuvia, ja meillä on myöskin eettisesti korkea moraalit näiden tutkimusten hoitamisessa, ja nyt kun vielä toimeenpannaan tämä lainsäädäntö, niin se luottamus entisestäänkin lisääntyy. Arvelen, että se on meille myös tällainen terveysteknologinen ja myöskin eräänlainen vientituote tulevaisuudessa. — Kiitos.

14.17 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa puhemies! Tämän laajan lakiesityksen tavoitteena on yhteensovittaa kliinisten lääketutkimusten käytänteitä esimerkiksi arviointimenettelyihin ja tutkittavien asemaan liittyen. Kuten todettua, esitys pohjautuu vuonna 2014 voimaan astuneeseen EU-asetukseen, ja suurin muutos suomalaisessa lainsäädännössä liittyy eettiseen arviointiin. Eettinen arviointi keskitetään laissa valtakunnallisesti uuteen toimikuntaan, mutta Fimea suorittaisi tieteellisen arvion kuten tähänkin saakka.

Arvoisa puhemies! Eettisen arvioinnin ja käytänteiden yhdenmukaistaminen on toivottavaa niin EU:n tasolla kuin kansallisestikin. Tämä on tärkeää paitsi tutkittavan ihmisen yksityisyydensuojan ja oikeusturvan kannalta myös omiaan varmistamaan, että lääketie-

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

teellisessä tutkimuksessa noudatetaan erittäin korkeaa tutkimusetiikkaa ja että nämä eettiset pelisäännöt ovat selkeät tutkimustyön kaikille osapuolille.

Nähdäkseni eduskunnan on tärkeää keskustella tutkimuseettisistä lähtökohdista myös tällä hetkellä vallitsevassa pandemiatilanteessa. Hallituksen esitykseen sisältyviä kliinisiä lääketutkimuksia koskeva EU-portaali tarjoaa tutkimusyhteisölle entistä paremman mahdollisuuden keskinäiseen yhteistyöhön, jota tarvitaan myös globaalien haasteiden torjumiseksi.

14.18 Sari Tanus kd: Arvoisa herra puhemies! Tutkimus on erittäin tärkeää, ja lääketieteellinen ja nimenomaan kliininen lääketutkimus on yksi tärkeä osa meidän terveydenhuoltoamme ja sairaanhoitoamme ja nimenomaan meidän menestyksestä potilaiden hoitamista. On kyse eettisestä arvioinnista. Tulevaisuusvaliokunnassa niin viime kaudella kuin tälläkin kaudella olemme paljon jo keskustelleet, myös tämän kauden puitteissa, eettisistä kysymyksistä. Meidän teknologian ja tieteen nopea eteenpäin meneminen nostattaa monia kysymyksiä esiin, ja tuntuu, että on entistä tärkeämpää arvioida meidän tutkimuskäytäntömme ja toimeen pantavia asioita nimenomaan eettisestä näkökulmasta.

Edeltävät kansanedustajat, kollegat ovat nostaneet erittäin ansiokkaasti tämän lakiesityksen sisältöä esiin, mutta niiden lisäksi nostaisin täältä myös sen, että tässähän pyritään myös täsmentämään alueellisia eettisiä toimikuntia koskevia säännöksiä. Näkisin, että se on erittäin tärkeää ei vain valtakunnallisesti vaan myös alueellisesti. Sen lisäksi tässä muutettaisiin myös menettelyä siitä, miten toimeksiantajalla olisi mahdollisuus hakea alueellisen eettisen toimikunnan antamaan kielteiseen lausuntoon muutosta. Tämän näkisin myös erittäin tärkeänä tämän hallituksen esityksen sisältönä.

Sen lisäksi kun me teemme lääketieteellistä ja kliinistä lääketutkimusta, siinä nimenomaan tutkimuslääkkeet, niiden valmistus ja maahantuonti ovat tärkeässä osassa, ja tämä esitys sisältää myös säädöksiä niistä. Itse toivoisin, että nyt sosiaali- ja terveysvaliokunta kun tarttuu tämän hallituksen esityksen — todella lähes 300-sivuisen esityksen — läpikäyntiin, niin todella siellä huolella kuultaisiin asiantuntijoita ja sanoisinko, ehkä tarvittaessa tiukastikin otettaisiin kantaa sitten siihen, mitkä todella ovat ne eettisen kliinisen lääketutkimuksen rajat myös huomioiden sen, että kehitys ja teknologia menevät nopeasti eteenpäin. Siinä missä teknologia ja tutkimus mahdollistavat paljon asioita, mahdollistavat paljon hyvää meidän tulevaisuuteen, siellä on myös tiettyjä riskitekijöitä, ja toivoisin, että ne myös kriittisesti, huolella arvioitaisiin.

Kiitokset hallitukselle tästä esityksestä.

14.20 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Kiinnitän huomiota tämän lainsäädännön yhteydessä lasten asemaan. Toivon, että valiokunta huomioisi nämä lasten oikeudet kliinisessä lääketutkimuksessa ja sitä koskevassa lainsäädännössä. Lääketieteellinen tutkimus lasten terveyksistä ja sairauksista ja niiden hoidosta on välttämätöntä, koska lasten sekä fyysiset ominaisuudet että sairauksien kirjo ja esimerkiksi lääkkeiden vaikutus poikkeavat aikuisten vastaavasta. Sen takia on tietenkin välttämätöntä, että myös lasten kohdalla voidaan tätä kliinistä tutkimusta tehdä.

Tässä esityksessä säilyisi nykyllä lainsäädännön perusratkaisu, jonka mukana 15 vuotta täyttänyt voi antaa itsenäisen suostumuksen tiettyihin tutkimuksiin. Mutta tämäkään ikäraja ei olisi tässä ehdoton, eli siihen tulisi tiettyjä poikkeuksia esimerkiksi henkilön kehitystasosta riippuen, sitten kuultaisiin huoltajan näkemyksiä vanhempien lasten kohdalla. Lap-

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

sen oikeuksien komitea on suositellut, että sopimusvaltiot eivät lainsäädännössään ottaisi käyttöön ikärajoja, jotka jollain tavalla rajoittavat lapsen oikeutta tulla kuulluksi häneen vaikuttavissa asioissa, ja vuonna 2011 komitea suositteli Suomea poistamaan ikärajat kansallisesta lainsäädännöstä. Kuitenkin tälle ikärajalle, joka meillä on ollut käytössä ja joka edelleenkin nyt ehdotetaan käyttöön, on omat merkittävät perustelunsa. Esimerkiksi tämä ikäraja on hyödyllinen erityisesti tutkimusta tekevien tahojen kannalta, koska se luo oikeusvarmuutta. Eurooppalaisesti yleisempi on sellainen ratkaisu, jossa kliinisessä lääketutkimuksessa 18-vuotiaaksi asti tarvitaan aina huoltajan suostumus tutkimukseen, ja tätäkin on tietysti hyvä pohtia. Toivonkin, että valiokunnassa vielä käydään tämä läpi ja pohditaan tämä alaikäisiä koskeva ikärajakysymys.

Lasten osallistumiseen lääketieteelliseen tutkimukseen liittyy vielä aikuisia enemmän näitä eettisesti hankalia seikkoja, ja silloin erityisesti näillä eettisillä toimikunnilla on erittäin tärkeä rooli, ja on tärkeää, että siellä on niitä asiantuntijoita, jotka ovat perehtyneet lasten lääketieteen ja hoitotieteen seikkoihin.

14.24 Sari Sarkomaa kok: Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä oleva uusi laki kliinisestä lääketutkimuksesta on lämpimästi tervetullut. Jo käytetyt hyvät puheenvuorot nostivat esille sen, että tämä lakiesitys on huolella käsiteltävä ja erityisesti nämä eettiset näkökohdat. Täällä ovat nousseet lasten oikeudet, vammaisten oikeudet ja myöskin tutkijoiden asema. Täällä sosiaali- ja terveysvaliokunnan varapuheenjohtaja Laiho nosti hyviä näkemyksiä esille. Tutkimushan on huomisen hyvää hoitoa, ja pidän hyvänä, että Marinin hallitus jatkaa sitä työtä, mitä Sipilän hallitus teki, eli terveysalan kasvustrategia viedään eteenpäin. Se on mahdollisuus samalla parantaa kansanterveyttä ja kansantaloutta.

Kun puhutaan tutkimuksista, niin ei voi olla puhumatta tutkimuksen määrärahoista, ja totean tässä, että eduskunta on tehnyt paljon työtä edellisellä eduskuntakaudella ja sitä ennen, että nuo VTR-rahast, kliinisen terveydenhuollon tutkimuksen määrärahat, jotka ovat romahtaneet hallituksesta riippumatta, 100 miljoonasta tultiin lähes 15 miljoonaan, niin tuota työtä pitäisi jatkaa. Esitän huoleni siitä, että tämän vuoden valtion talousarviossa tultiin jo taas alaspäin, eli vahvasti kokoomuksen eduskuntaryhmä tukee sitä, että saisimme tutkimusmäärärahat nousuun ja erityisesti lääketieteellisen tutkimuksen, terveydenhuollon tutkimuksen osalta tämä on tärkeää.

Puhemies! Kun vielä puhutaan tutkimuksesta, niin suuri osa ihmisten taudin uhkista on eläinperäisiä. Kun tällä hetkellä maailmalla ja maassamme leviää koronavirus, niin on tärkeää myöskin huolehtia eläinlääketieteellisen korkeakoulun määrärahoista. Siellä on iso leikkausuhka, ja vetoan myöskin tässä siihen, että saataisiin turvattua eläinlääketieteellisen tiedekunnan määrärahat ja sitä kautta sitten tuon laitoksen tutkimus ja eläinlääkäreiden koulutus.

Mutta kannatan tätä lakiesitystä, ja sitä todella huolella on käsiteltävä. Ja haluan vielä ihan lopuksi alleviivata niitä eettisiä näkökulmia, jotka on huolella käytävä läpi. On tärkeää, että suomalaiset luottavat tutkimukseen, osallistuvat tutkimukseen. Meillä on aina arvostettu tutkimusta ja ihmiset ovat halunneet myöskin siinä olla mukana, siksi tämä eettinen näkökulma on hyvin tärkeä.

14.26 Anne-Mari Virolainen kok: Arvoisa herra puhemies! Näissä monissa aiemmissa ansiokkaissa puheenvuoroissa on käsitelty tämän lakiesityksen sisältöä, ja edustaja Sarko-

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

maa erittäin ansiokkaasti nosti esiin myös tämän rahoituksen tärkeyden ja kuinka paljon sitä on yritetty myös aiempina vaalikausina parantaa.

Minä haluaisin nostaa esiin muutamia käytännön hyötyjä, mitä kliinisellä lääketutkimuksella on. Nimittäin kun yliopistosairaaloissa tehdään tutkimusta, niin aina on etuna se, että uusi tietämys näiden lääkkeiden vaikutusmekanismeista ja tehosta mahdollistaa uusien hoitokäytäntöjen ja lääkkeiden nopean käyttöönoton. Aiemmista muistiinpanoistani valtiovarainvaliokunnan jäsenenä löysin, että vuosina 2005—2015 Suomessa oli saatu yli 700 erilaista kehitysharppausta taudinmäärittelyyn tai taudinhoitoon, koska kliininen lääketutkimus on olennainen osa potilaan hoitoa, vaikka osa tutkimuksista tehdäänkin kammioissa, kuitenkin se on elimellinen osa sitä päivittäistä elämää sairaaloissa.

Edustaja Risikko omassa puheenvuorossaan nosti esiin suomalaisen osaamisen, lääketieteellisen osaamisen, hyvän maineen maailmalla. Se on aivan totta. Kun me mietimme lääketutkimusta, lääkekehitystä ja vielä terveysteknologiaa laajemmaltikin, meillä on siinä aivan valtavaa vientipotentiaalia. Ja yksi asia, millä perustelen tämän vientipotentiaalin, on meidän ekosysteemimme. Meillä eri toimijat puhaltavat yhteen hiileen. Aiemmissa puheenvuoroissa mainittiin siitä, että suomalaiset suhtautuvat tutkimukseen hyvin myönteisesti ja sitten vielä, että meillä tutkijoilla on korkea moraali ja meillä on biopankkilaki ja meidän rekisterit ovat kunnossa. On aivan selvää, että terveysalan pitää olla Suomelle strateginen valinta, ja siksi tämä asetus ja kaikki lainsäädäntö, mitä siihen liittyy, on erittäin hyvää ja kannatettavaa.

14.28 Heli Järvinen vihr: Arvoisa puhemies! Ei tiennyt lainsäätäjä työtä aloittaessaan, miten ajankohtaiseen vaiheeseen lakipaketti kliinisestä lääketutkimuksesta tulee tässä koronan velloessa ympärillä. Koronakin on osoittanut, että on hyvin tärkeää, että lääketieteellisessä tutkimuksessa noudatetaan korkeaa tutkimusetiikkaa ja eettiset pelisäännöt ovat tutkimuksen tekijöille, siihen osallistuville ja eettistä arviointia tekeville selkeät. Samoin tietojen käytön on oltava selkeästi säädeltyä ja turvattava esimerkiksi ihmisten yksityisyyden suoja. Tässä keskustelussa on hyvin nostettu esiin vanhukset, vammaiset ja hyvin nuoret ihmiset, joiden yksityisyydensuojan pitää olla turvattu kaikissa olosuhteissa.

Hyvä, että eettistä arviointia yhdenmukaistetaan paitsi kansallisesti myös EU-tasolla, sillä EU-portaali arvioinneista antaa tutkimusyhteisölle entistä paremman mahdollisuuden keskinäiseen yhteistyöhön, jota tarvitaan globaalien uhkien, kuten nyt vaikka koronaviruksen, torjumiseksi. On tärkeää, että eduskunta käy keskustelua tutkimuseettisistä lähtökohdista senkin takia, että tällä hallituskaudella annetaan vielä hallitusohjelman mukaisesti biopankki- ja genomilaki. Eli näihin aiheisiin palataan vielä monta kertaa.

14.30 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Suomalainen osaaminen on huippuladusta, ja olemme maailmalla siitä tunnettuja, puhumme sitten lääketutkimuksesta, syöpätutkimuksesta tai terveysteknologiasta. Siinä me johdamme, ja jatkakaamme sillä tiellä.

Lääkkeiden kehitystyö on hyvin monivaiheista, ja jotta uusia lääkkeitä ja lääkemuotoja voidaan tuottaa potilaille, tarvitaan erilaisia kokeita. Ennen ihmisiin kohdistuvia tutkimuksia tehdään uusille lääkkeille usein myös prekliinisiä tutkimuksia, mikä tarkoittaa ei-kliinistä, eli silloin me puhumme myös eläinkokeista. Toki nyt näitä vaihtoehtoisia, erilaisia tutkimusmenetelmiä kehitetään, ja kliiniset kokeet perustuvat aina ihmisen vapaaehtoisuuteen osallistua tällaiseen tutkimukseen.

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

Täällä on nostettu ja tämä lakiesitys nostaa eettisyyden yhteen keskiöön, ja aivan varmasti sosiaali- ja terveysvaliokunnassa tästä keskustelemme paljon ja kuulemme asiantuntijoita muun muassa lain merkityksestä lapsille ja alaikäisille. Lakiesityksessähän kerrotaan muun muassa, että 15 vuotta täyttänyt voi päättää, että osallistuu kliiniseen tutkimukseen. Tästä tutkimuksesta on tosin ilmoitettava vanhemmille, jos ei ole perustelua kieltää tätä ilmoitusta, mutta 15 vuotta täyttänyt voi päättää, että osallistuu vain sellaiseen tutkimukseen, josta koituu selkeää hyötyä kyseisen alaikäisen terveydelle ja josta ei koidu riskejä tai rasituksia, eli hyödyt ovat riskejä ja rasituksia suuremmat. Mutta siitä huolimatta on erittäin tärkeää, että me puhumme alaikäisten ja vammaisten oikeuksista, ja täällä nousivat esille myös ikääntyneet ihmiset, jotka tietysti hyvin usein omassa arjessaan ovat monien lääkkeiden käyttäjiä ja sillä tavalla kohtaavat muun muassa näitä erilaisia ongelmia liittyen lääkkeisiin.

Eettiset periaatteet on tärkeä muistaa niin lääketutkimuksessa kuin siinä itse hoitotyössä. Se kannattelee meitä, se että teemme työmme eettisesti ja hyvin ja noudatamme niitä periaatteita, ja pidän erittäin hyvänä, että valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta on myös tämän lakiesityksen taustalla.

14.32 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Usein kun täällä kommentoidaan, kommentoissa on jollain lailla vastakkaisuutta, mutta minä haluan kommentoida myötäsukaisesti edustaja Virolaisen puheenvuoroa, kun hän mainitsi sen, että oli 700 tämmöistä kliinistä tutkimusta, joilla voitiin hoitokäytäntöä muuttaa. Tuo tutkimus oli tehty HUSissa emeritusprofessori Pekka Karman toimesta, ja se koski yksinomaan HUS-ympäristöä, jolloin me voimme itse asiassa kertoa vähintään kahdella tuon lukumäärän, joka tulee vielä merkittävämmäksi. Eli suunnilleen kerran viikossa Suomen yliopistollisissa sairaaloissa muutettiin hoitokäytäntöjä sen tiedon pohjalta, joka oli saatu kliinisten lääketutkimusten kautta.

14.33 Sari Tanus kd: Arvoisa puhemies! Minäkin ajattelin tässä käyttää tilaisuutta hyväkseni ja kiittää paitsi hallitusta esityksestä myös kaikkia meillä Suomessa toimivia tutkijoita ja sen lisäksi myös meidän vapaaehtoisia, jotka osallistuvat lääketutkimukseen.

Suomessahan on aika poikkeava tilanne moneen muuhun maahan verrattuna siinä mielessä, että yleensä suomalaiset ovat lähteneet hyvin liikkeelle ja osallistuneet aivan vapaaehtoisesti ja ilmaiseksi lääketutkimukseen, ja se on suuresti kunnioitettava ja hatunnoston arvoinen asia. Tämähän liittyy myös rikoslakiin, ja jos aiemminkin Suomessa on ollut varsin turvallista osallistua lääketutkimuksiin, niin tässä hallituksen esityksessä vielä täsmennetään sitä. Jos tulee esille tahallista tekoa ja törkeää huolimattomuutta, sellaista, mikä voisi vaarantaa hengen tai lääketutkimukseen osallistuvan terveyden, niin siitä seuraamukset tulevat, ja ne ovat merkittyinä ja niitä tarkennetaan myös rikoslaissa.

Suomen tutkimus on kansainvälisesti arvostettua — tuolla maailmalla kun konferensseissa liikumme — Suomessa tehtävä tutkimustyö on laadukasta, ja se on korkeatasoista. Itsekin kahteen kansainväliseen tutkimukseen aikanaan osallistuneena on ollut ilo olla nimienomaan Suomessa tutkimuksessa mukana.

Haluaisin nostaa esille myös sen kysymyksen, että kun sosiaali- ja terveysvaliokunnassa tämä on käsittelyssä ja kun näitä säädöksiä ja eettistä arviointia, kaikkia näitä proseduuria siellä arvioitte, niin miettisitte tätä prosessia myös tutkijan näkökulmasta siinä mielessä, että prosessi ei menisi liian pitkäksi ja monimutkaiseksi, koska silloin saattaa olla, että kaikkien muiden velvoitteiden ohella energia menee jo alkuvaiheen taipaleeseen, elikkä

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

siinä mielessä myös käytännön toimia ja eettisyyttä arvioitaessa positiivinen näkökanta ja tuki sinne sitä tärkeää tutkimustyötä tekeville tutkijoille.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, lakivaliokunnan ja sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tieliikennelain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 17/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.35 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Nyt käsiteltävänä oleva hallituksen esitys on perusteltu, ja niin kuin täällä hallituksen esityksessä myös tuodaan esille, liikenne- ja viestintävaliokunta mietinnössään on ottanut siihen positiivisen kannan ja näkeekin, että nyt toimitettavat lisäykset, joita tällä ehdotuksella tuodaan, ovat tarpeellisia. Ja perusviestin jos siitä lukee, niin se on kuitenkin se, että tällä edelleen kehitetään liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta, joten olisi jotenkin hankalaa olla asioista eri mieltä.

Erityisesti tässä on puntaroitu näiden pitkien HCT-rekkojen liikennöintiä, ja oikeastaan hallituksen esityksen sisällä on arvioita, jotka kyllä puolustavat sitä aikanaan aika paljon kritisoitua uudistusta, jolla nämä isot rekat tulivat teillemme. Toki edelleenkin on niitä asioita, että meillä on painokuormitettuja siltoja, joissa näillä isoilla autoilla emme voi kuorman vuoksi liikennöidä. Mutta asiat kehittyvät, ja tällä on kuitenkin oletettavia hyötyjä: joissakin kappale-, tavara- ja elintarvikekuljetuksissa ollaan päästy 100 miljoonan kilometrin säästöihin, ja polttoainetta on pysytty myös säästämään, jos ollaan valittu oikea moottorikoko. Eli kaiken kaikkiaan tässä nyt on jo päästy seuraamaan tätä, mutta edelleen nyt halutaan, että näitä turvallisuusominaisuuksia pohditaan jatkossakin, ja sen takia ne ovat asetuksessa sääntelyn piirissä, jolloin pystytään tekemään nopeita ja toimivia ratkaisuja.

Tässä on myös näihin raskaisiin isoihin moottorikelkkoihin otettu kantaa. Ja uskonkin — täällä puheenvuorolistalla oli ainakin hetki sitten edustaja Auton puheenvuoropyyntö — että hän tuo esille sen, että kun matkailu nyt tässä kohtaa, koronaviruksen jyllätessä, tietysti on vaikeuksissa, niin toivotaan, kun tästä toivutaan, että tämä uusi kelkkamalli, mikä sinne reiteille on tuotu mukaan, mahdollistaa sitten matkailun nopeamman palautumisen ja näitten safarien ja muiden kannattavan liiketoiminnan.

Mutta tässä vaiheessa on pakko todeta — ryöstää, arvoisa puhemies, hieman toisille rai-teille: Keskustelimme tuossa edustaja Ronkaisen kanssa siitä, että jotakin meillä on vielä

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

tehtävänä, ja se on se, että jatkossa kun ihminen saa ajokortin, niin se toimisi myös henkilökorttina. Sitä toivotaan, ja katsotaan, riittävätkö meidän voimat kerätä tähän sata nimeä, kun tällainen lakialoite tehdään.

14.39 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Tieliikennelaki on tietysti valtavan tärkeä laki meille suomalaisille. Jokainen suomalainen — ei nyt ehkä aivan päivittäin, mutta varmasti viikoittain — on tavalla tai toisella tien päällä, ja liikenneturvallisuus ja liikenteen sujuvuus on tietysti meille tärkeää. Tietysti myös kaikki hyödykkeet ruuasta päivittäistavaroihin kulkevat kumipyörillä, joten myös tämä liikennenäkökulma on arjessamme aivan keskeinen.

Mutta tosiaan, arvoisa puhemies, kun eletään maassa tällaista poikkeustilannetta, niin hyvin lyhyesti haluan käsitellä vain yhtä liikennemuotoa. Edustaja Myllykoski, joka on tunnettu tietysti visionäärisenä edustajana monessa mielessä, osasi nähdä suoraan puheeni ytimeen, elikkä haluan muutamalla sanalla puhua moottorikelkkailusta.

Tässä hallituksen esityksessä on sinänsä aivan perusteltuja esityksiä, mutta on pari näkökulmaa, jotka eivät ole tulleet tieliikennelain alkuperäisessä uudistuksessa tai tässä niin sanotussa korjaussarjassa riittävän hyvin huomioiduiksi, ja nämä asiat tulee varmistaa siten aikanaan valiokuntakäsittelyn yhteydessä.

Toinen liittyy moottorikelkkareitin määritelmään. Moottorikelkkareitti tulee lähtökohdaisesti varata moottorikelkkailulle, ei muille ajoneuvoille, mutta tietysti lainsäädännöllä pitää varata mahdollisuus, että kun ajatellaan vaikkapa Enontekiötä suur tunturialueena, niin siellä voidaan sitten moottorikelkkareitille lisäkyltittämällä luoda mahdollisuus, että siellä voidaan reittiä ajaa vaikkapa koiravaljakolla olosuhteissa, joissa näkyvyys on hyvä ja minkäänlaisia törmäyksen vaaroja ei ole. Mutta koiravaljakot tai porosafarit ja moottorikelkat eivät sovi samoille reiteille vaikkapa Rovaniemen kaupungin tai muiden tiiviiden matkailukeskusten ympäristöön, joten tässä mielessä turvallisuuden varmistamiseksi pitää vielä valiokunnan katsoa tarkkaan tätä lakimuutosta.

Toinen, myös pieni näkökulma, mutta moottorikelkkailun ja turvallisuuden kannalta todella tärkeä, liittyy kypärän käyttöön. Meille aikuisille ihmisille tietysti pitää olla standardoitu ja hyvä kypärä aina, kun olemme kelkan päällä, mutta lasten kypäräkäytössä ja varsinkin lasten kypäräkäytössä reessä täytyy pystyä joustamaan niin, että niin sanottu laskekkelukypärä, joka on lapsen niskalle, lapsen ruumiinrakenteelle sopiva suojavaruste kelkkailuun — puhutaan siis pienestä lapsesta, pikkukoululaisesta, alle 10-vuotiaasta lapsesta — pitää voida sallia, jotta turvallinen kelkkailu, turvallinen kelkkailukulttuuri on tulevaisuudessa mahdollista.

Ymmärrän, että tämä ei ehkä kaikissa vaalipiireissä ole aivan se pakan päällimmäinen kysymys, mutta tähän aikaan vuodesta Lapin vaalipiirissä tämä on todella konkreettinen arjen turvallisuuteen liittyvä kysymys. Toivon todella valiokunnalta ymmärrystä siinä vaiheessa, kun valiokunta pääsee tätä asiaa käsittelemään, että tätä näkökulmaa myöskin asiantuntijoilta kysytte ja tarvittaessa teette näitä arjen turvallisuudelle tärkeitä muutoksia.

14.42 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Viime eduskuntakaudella päätetty tieliikennelaki tulee voimaan 1.6. tänä vuonna, ja nyt lähetekeskustelussa olevalla hallituksen esityksellä päivitetään ja oikeastaan huomioidaan tuon lain hyväksymisen jälkeen tulleita uusia asioita, tehdään tavallaan korjaussarja tuohon jo päätettyyn tieliikennelakiin.

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

Hallitus muun muassa esittää, että liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toteutettu virastouudistus, tieliikennekäyttöön hyväksytyt HCT-ajoneuvoyhdistelmät ja raskaita moottorikelkkoja koskevat jo hyväksytyt säännökset sisällytetään uuteen tieliikennelakiin, eli ne tuodaan lain tasolle myöskin. Myös parkkikiekon käyttövelvollisuutta ja siihen liittyvää pysäköintiajan laskentaa esitetään tarkennettavaksi, jotta se on yksiselitteistä. Tieliikennelakiin esitetään myös muutosta, jolla uusien pyöriteiden kaksisuuntaisuutta osoittavien liikennemerkkien asettamiselle säädettäisiin seitsemän vuoden siirtymäaika. Tällä muutoksella halutaan helpottaa tienpitäjille merkinnöistä aiheutuvaa taloudellista rasitetta ja lisäksi halutaan antaa aikaa laadukkaiden pyöräilyreittien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Korjauspaketin tavoitteet ovat erittäin kannatettavia, sillä uusi tieliikennelaki tämän hallituksen esityksen mukaisine muutoksineen edistää liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta, kuten edellisissä puheenvuoroissakin on tullut jo esille. Se myös vähentää liikenteen säännösten kokonaismäärää ja keventää hallinnollista taakkaa. Tietysti ministeriössä on tätä lakipakettia, tätä hallituksen esitystä tehty myöskin kiireellä, koska tämä uusi tieliikennelaki on astumassa voimaan 1.6., ja on toivottu, että tämä korjaussarja, korjauspaketti saataisiin samaan aikaan myöskin tähän uuteen lakiin sisälle, ja sen takia halutaan viedä tätä ripeästi eteenpäin.

Tähän varmaan jää näitä muutamia asioita, niin kuin edustaja Auttokin toi esille: muun muassa moottorikelkkareittien monikäyttö — siitä on käyty paljon keskustelua — samoin lasten kypäränkäyttö, eli minkälainen kypärä pitää olla siellä moottorikelkan kyydissä. Lausunnoissa on myöskin esitetty useita muutoksia traktoreiden ja niiden yhdistelmien päämittoihin. Ministeriö on myöskin perustellut, miksi näitä kaikkia ei ole tässä lakiesityksessä huomioitu: eli aikataulullisista syistä, että niitä ei ole ehditty. Uskon, että liikenne- ja viestintävaliokunta omassa käsittelyssään perehtyy näihin asioihin, ja tarvittaessa sitten tehdään täsmennyksiä.

14.45 Kari Tolvanen kok: Arvoisa herra puhemies! Juuri sopivasti tähän saliin tulin, ja varmaan täällä on käytetty jo hyviä puheenvuoroja, mutta liikenne- ja viestintävaliokunnassa tänäänhän käsiteltiin tätä asiaa, ja aikataulu saattaa vähän venyä sattuneesta syystä, ja se suotakoon. Tietysti henkilökohtainen mielipide: onko se tieliikennelakikaan 1.6. tultava voimaan tässä tilanteessa? Sitä voidaan katsoa.

Yksi asia, minkä ottaisin esille, mikä on mainittu tässä niin sanotussa korjaussarjassa, on moottorikelkat. Etenkin näinä aikoina nyt pitää tarkasti kuunnella yrittäjiä, mitä mieltä he ovat asiasta. Yrittäjiltähän on tullut huolenaihe tuolta pohjoisen suunnasta — ei nyt enää etelää koske — mutta pohjoisen suunnasta moottorikelkkareiteistä, niiden merkitsemisestä. Se käännettäessä toisinpäin, eli silloin, kun joku on kielletty, se merkittäisiin, eikä niin, että vain nämä sallitut pitää merkitä. Siitä tulee aikamoinen työmäärä, ja vaikka täällä etelässä elän ja asun, niin olen tutustunut Lapin olosuhteisiin. Siellä on hyvin monenlaisia olosuhteita. Voi ilman muuta tehdä harkinnan mukaan muutoksia mutta järkevästi ja vähillä kustannuksilla.

Samoin ovat nämä moottorikelkkailussa käytettävät kypärät. Sehän on loistava asia, että niitä käytetään, mutta huolenaihe ovat lapset, että tuleeko tässä nyt käymään niin, kun vaaditaan liian järeitä kypäriä aivan pieniltä lapsilta, painavia kypäriä, että he eivät käytä niitä ollenkaan. Onko nyt kuitenkin parempi, että olisi vaikka laskettelukypärä sitten päässä moottorikelkan kyydissä tai reen kyydissä?

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

Nämä ovat tällaisia asioita, joita meidän pitää vakavasti valiokunnassa kyllä käsitellä ja miettiä ja pohtia, koska nämä ovat yrittäjien viestejä ja nämä koskettavat ihan perheitäkin, jotka moottorikelkkailua tuolla pohjoisessa harrastavat. Se ei ole pelkästään yrittäjien huolenaihe vaan ihan perheiden huolenaihe, ja heitä on etenkin nyt tässä tilanteessa kuunneltava tarkasti — vielä kun se tuleva syksy ja talvi tulee, kun tämä taloustilanne ehkä ei valitettavasti tässä nyt kovin kummoisesti parane — jotta olemme tilanteessa, jossa turvataan myös yrittäjien mahdollisuus toimia siellä pohjoisessa sekä perheiden mahdollisuus turvalliseen matkailuun.

14.48 Juha Pylväs kesk: Arvoisa puhemies! Tässä niin sanotussa korjaussarjassa on keskeisenä teimana näiden HCT-rekkojen osalta ollut varmaankin kuljetustehokkuuden lisääminen. Tuonne tieliikenteeseen saadaan kumipyörille huomattavasti enempi tavaraa yhden rekan kyytiin, ja sillä lailla tätä kuljetustehokkuutta lisätään huomattavasti.

Tähän samaan henkeen on kumminkin jäänyt puutteita tässä hallituksen esityksessä. Vaikka esitys on monessa mielessä hyvä ja tämä parantaa tätä kokonaislakipakettia, niin — niin kuin täällä on huomioitukin — tässä ovat Keski-Pohjanmaan tuottajat ja koneyrittäjät huomioineet traktoreiden osalta yhdistelmän päämitat, painot ja leveydet, ja näitä ei ole ehditty tähän valmisteluun ottaa mukaan aikataulukiireen vuoksi. Mutta kuitenkin, kun tämä tavarankuljetus on keskeinen henki tässä hallituksen esityksessäkin, niin myös maatalouden puolella materiaalien siirtäminen pelloilta tilakeskukseen ja taas tilakeskuksesta pellolle vaatii entistä enempi tällaisia massojen siirtämistä. Siinä mielessä tämä laki on jäänyt ajastaan jälkeen, elikkä nämä mitat ja leveydet ja painot ovat jääneet hyvin pieniksi, ja rakennekehityksen myötä tämä liikennetrafiikka tilalta pellolle on lisääntynyt valtavasti ja entistä enempi traktoreita kuormineen on ollut tien päällä, koska nämä mitat eivät salli isompia kokonaisuuksia liikutella.

Traktoriteknologia on kehittynyt valtavasti. Siellä on tullut erilaisia tehokkaita traktoreita, jarruominaisuudet ovat parantuneet, painomassoja pystytään lisäämään ja koot ovat kasvaneet, elikkä nykyään pelkästään perustraktori, iso traktori alkaa olemaan leveämpi kuin nämä mitat, mitä nyt on määritetty. Se aiheuttaa muun muassa sen, että sitten traktori on erittäin iso ja traktori erittäin hitaasti liikkuvana tieliikenteen tukkona, ja siinä mielessä sujuva liikennöinti on hankalaa näiden isojen traktorien myötä, elikkä näitä nopeuksia olisi hyvä tarkistaa jatkoselvittelyn yhteydessä. Myöskään näitä niin sanottuja agrotracreja elikkä kuorma-auton ja traktorin ominaisuuksia yhdisteleviä kulkuneuvoja ei nyt ole huomioitu millään lailla, ja näittenkin tarve maataloustoiminnassa on lisääntynyt merkittävästi, ja nämäkin olisi hyvä saada lainsäädännön piiriin, ennen kuin ne rupeavat enempi yleistymään maatalouden käytössä.

Elikkä toivoisin, että myös näitä puutteita vielä jossakin vaiheessa saataisiin käsiteltyä, niin että saataisiin näittenkin osalta nämä mitat ja painot ajanmukaisiksi, että ei käytäntö kovin paljon riitele lainsäädännön kanssa.

14.50 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Tämä käsillä oleva esitys on 1.6.2020 voimaan tulevan tieliikennelain korjauspaketti. Yllättävää tässä on se, että tämä korjauspaketti sisältää jo valtavan määrän ehdotuksia uudeksi korjauspaketiksi. Täällä esitystekstissä todetaan monessa kohtaa, että ei ole kiireen takia otettu mukaan jotain esitystä, joka nähdään hyväksi, siis otettu mukaan tähän korjauspakettiin.

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

Pistää tietysti kysymään näin, että mikä välttämättömyys tällä nyt on ollut tulla näin nopeasti tänne, kun heti perään pitää tulla uusi korjauspaketti, ja tuleeko sen jälkeen sitten vielä kolmas korjauspaketti. Että eikö olisi hyötyä siitä, että tehtäisiin kerralla kuntoon ja sisällytettäisiin nämä esitetyt asiantuntijoiden esittämät toiveet tähän. Tämä tällainen tuntuu niin kuin eduskunnan hukkakäytöltä, että tuodaan korjauspaketti, jossa on 20 uutta korjauspakettitoivetta sisällä.

Sitten itse tähän substanssiin sen verran: Nämä HCT-ajoneuvot, jotka tähän uuteen lakiinkin on sisällytetty ilman velvollisuutta, että valtio osallistuu näihin tienhoidon kustannuksiin, jotka syntyvät näistä uusista painavista rekoista. — Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ne teiden korjaukset jäävät sitten varsinkin kaupunkialueilla kunnan tehtäväksi ja tulevat kunnan kokonaan korvattavaksi.

Tämä lausuntopalaute on täällä kaikista mielenkiintoisin osa tätä koko lakiesitystä, koska siellä näkee tämän asiantuntemuksen, joka meillä on tienpitoon ja lainsäädäntöön. Jotenkin en voi olla hämmästelemättä sitä. En tässä nyt varsinaisesti moiti hallitusta, mutta kyllä meillä asiantuntijaorganisaatiot ovat sitä varten, että pyritään ottamaan huomioon heidän näkemyksensä mahdollisimman kattavasti, ettei tarvitse tulla korjauslakia ja korjauslain korjauslakia ja sitten sen päällä täydennyslakia. — Kiitos.

14.53 Vilhelm Junnila ps: Arvoisa herra puhemies! Äskeisessä puheenvuorossa edustaja Laukkanen kuvasi tätä korjaussarjan korjaussarjaksi tai jotenkin siihen suuntaan. Itse kuitenkin pidän ihan hyvänä, että tieliikenteen osaltakin reagoidaan mahdollisimman nopeasti, jos on selvästi hoksattu jo, että laissa on parantamisen varaa, mikä mielestäni näkyy myös siinä, että lausuntoja on annettu peräti 70 kappaletta. Silloin on ehdottomasti tarve tälle nopeutetullekin käytännölle. Tietenkin lainsäädäntö olisi aina hyvä tehdä niin, ettei sitä tarvitse korjata, mutta kuten tiedämme, mitä tulee tieliikenteeseen, se ei aina ole kovin helppoa.

Edustaja Autto puhui lähinnä moottorikelkoista. Itse en ole hirveän perehtynyt niihin, meillä Varsinais-Suomessa paistaa yleensä aurinko ja lunta on hyvin vähän. Sen sijaan tämä HCT-muutos tässä lakipaketissa tarkoittaa käytännössä, että noin 12-metrinen vetoautojen kysyntä tulee nousemaan hyvinkin nopealla aikataululla, ja tämä tarkoittaa sitten sitä, että yhdistelmäajoneuvojen koot tulevat myös kasvamaan. Olen hieman huolissani tieverkon kunnosta tältä osin. Hallitushan on tehnyt ihan hyvän päätöksen korottaa 300 miljoonalla pysyvää rahoitusta, mitä tulee tähän meidän aika mahtavaan korjausvelkaan, siitä kiitos. Mutta kuitenkin tieverkossa on 15 000 siltaa ja niistä noin 500 on luokiteltu heikkokuntoiseksi, 400:lla on painorajoituksia, ja nämä tässä lakipaketissa ehdotetut muutoksetkin tulevat entisestään vaikuttamaan tieverkon rasitukseen. Pyytäisinkin, että valio-kunnassa sitten myös huomioidaan siltojen osuus ja tärkeys meidän maantieverkossamme. Otetaan huomioon myös se, että pyöräteiden osuus on kasvanut merkittävästi. Eli ei vain tyydytä tähän hallitusohjelman kirjaukseen rahoituksen suhteen vaan huomioidaan erityisesti siltojen osuus ja painorajoitukset ja niin edelleen. Tämä tulee hyvin ajankohtaiseksi nyt, kun yhdistelmäajoneuvojen koot tulevat joka tapauksessa kasvamaan myös tämän muutoksen johdosta. — Kiitos.

14.56 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa herra puhemies! Arvoisa eduskunta! Erityisesti totean tässä alussa, että ministeri Harakka pahoittelee, ettei itse voi olla tässä lähetekeskustelussa nyt paikalla, mutta ymmärtänne, arvoisat edustajat, että elämme poikkeuksellisia

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

aikoja ja ministeriä tarvitaan valmistelemaan nyt näiden poikkeuksellisten aikojen tulevia esityksiä.

Kyseessä on siis tieliikennelain korjauspaketti, hallituksen esitys 17, ja kuten täällä edellä on todettu, edellinen hallitus on hyväksynyt tieliikennelain, joka tulee voimaan 1. kesäkuuta 2020, ja uuden tieliikennelain hyväksymisen jälkeen nyt vielä ennen sen tuloa voimaan on tieliikenteen lainsäädännössä tapahtunut muutoksia, jotka on sisällytettävä uuteen lakiin. Samalla hallitus esittää tehtäväksi joitakin täsmennyksiä ja korjauksia jo hyväksytyihin säännöksiin.

Ehdotettavat muutokset ovat välttämättömät liikenne- ja viestintäministeriön hallinnon-alalla toteutetun virastouudistuksen jälkeen sekä HCT-ajoneuvoyhdistelmän ja raskaan moottorikelkan tieliikennekäyttöön hyväksymisen jälkeen. Näitä koskevat säännökset sisältyvät vielä hetken voimassaolevaan tieliikennelakiin ja ajoneuvojen käytöstä tiellä annettuun vuoden 92 asetukseen. Nämä säädökset kumoutuvat kesällä uuden tieliikennelain tullessa voimaan.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistus ja raskaiden moottorikelkkojen sisällyttäminen uuteen tieliikennelakiin toteutetaan lakiteknisin muutoksin, eikä esitettävällä sääntelyllä ole taloudellisia tai yhteiskunnallisia vaikutuksia. HCT-ajoneuvoyhdistelmää on kuitenkin arvioitu esityksessä laajasti. Tieliikennekäyttöön hyväksymisen jälkeen noin vuoden mittaisella seurantajaksolla esimerkiksi yhdistelmien liikenneturvallisuuksivaikutukset ovat olleet neutraalit. Ympäristövaikutukset ovat olleet jopa arvioitua paremmat yhdistelmien pienemmän polttoaineenkulutuksen vuoksi.

Hallituksen esitysluonnoksesta annettiin lausuntokierroksella 70 lausuntoa. Sen lisäksi, että lausuttiin esitysluonnoksesta, lausunnoissa ehdotettiin runsaasti muutoksia uuteen tieliikennelakiin. Ehdotusten ottaminen huomioon lausuntokierroksen jälkeisessä jatkovalmistelussa on ollut aikataulusyistä hankalaa. Joitakin ehdotuksia on kuitenkin myös sisällytetty esitykseen. Esimerkiksi pysäköintiajan merkitsemistä koskevaa säännöstä on täsmennetty niin, että aikarajoitetun pysäköintiajan tulkinta sekä tienkäyttäjälle että pysäköinninvalvojalle yksinkertaistuu. Myös Kuntaliiton ja eräiden kuntien huoli kaksisuuntaisen pyörätien osoittamisesta aiheutuvista kuluista on otettu huomioon valmistelussa esittämällä osoittamiseen seitsemän vuoden siirtymäaikaa. Tämä antaa kunnille mahdollisuuden kokonaisvaltaisempaan pyöräilyliikenteen väylien suunnitteluun ja toteuttamiseen. Esityksessä on myös useita lakitekniisiä ja kielellisiä korjauksia.

Hyvät edustajakollegat, eduskunta hyväksyi uuden tieliikennelain tässä salissa 26. kesäkuuta 2018. Uusi laki kokoaa yhteen liikenteessä käyttäytymistä koskevat säännökset, kuten liikenteen yleiset periaatteet, liikennesäännöt ja ajoneuvojen käyttämistä tiellä koskevat säännöt. Laissa säädetään myös liikenteenohjauksesta ja liikenteenohjauksessa käytettävistä laitteista ja merkeistä sekä lain rikkomisesta määrättävästä liikennevirhemaksusta. Laki sisältää säädöslaitteen, johon on koottu liikenteen ohjauslaitteet kuvineen ja selityksineen sekä luetteloitu ajoneuvojen käyttöä sääntöjen päämittoja ja ajoneuvokohtaisia nopeuksia.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta piti nyt mietinnössään uutta tieliikennelakia perusteltuna ja tarpeellisena päivityksenä tämän päivän tilanteeseen, ja valiokunnan mukaan kaikkia tienkäyttäjiä koskevana lakina on tärkeää, että sääntely on selkeää ja vastaa nykypäivän tarpeita. Valiokunta myös katsoi, että kokonaisuus on omiaan lisäämään liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta.

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

Arvoisa puhemies! Kuten täällä on todettu, tämä hallituksen esitys vastaa valiokunnan toiveita, ja me olemme liikenne- ja viestintävaliokunnassa jo ennakoivasti aloittaneet tämän asian käsittely. Tieliikennelaki lienee yksi Suomen luetuimmista laeista, lapsesta pitäen sen sääntöihin tutustutaan.

15.01 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Elämme nyt erittäin haasteellisia aikoja Suomessa, mutta kaikki varmasti uskomme, että näittenkin yli päästään ja pääsemme taas rakentamaan siltaa tulevaan kasvuun ja huolehtimaan siitä, että Suomessa työllisyys ja yrittäjyys menestyvät.

Lapissa matkailuelinkeino on viimeisten kymmenien vuosien aikana kaksinkertaistanut volyyminsa aina jokaisen kymmenen vuoden jakson aikana. Ja vaikka meillä on tämmöisiä murrosvaiheita, kuin mitä nytkin elämme, oli aikoinaan tuhkapilvet ja muut, niin tämä iso trendi ei varmasti tule muuttumaan. Täällä etelässä, jossa olemme nytten, maa on täällä, voi sanoa, melkein pä nurmi vihreänä ja talvesta ei ole tietoaakaan, mutta samaan aikaan pohjoisessa on lähes metri lunta, paikoin jopa enemmän. Lapin matkailun kokonaistulo on noin miljardi euroa. Se on hyvin merkittävää, jos ajatellaan, myös koko Suomen, Suomen matkailun, vetovoimatekijänä. Siksi tässä tämän tieliikennelain, voi sanoa korjauspaketin, yhteydessä otan esille kaksi kysymystä, jotka ovat täällä kyllä jo olleet esillä, mutta jotka ovat niin merkittäviä ja tärkeitä matkailun kehittämisen näkökulmasta ja myös liikenneturvallisuuden näkökulmasta erityisesti, että toivon vilpittömästi, että liikennevaliokunta huomioisi ne siellä käsittelyssä ja tekisi ne korjaukset, joita nytten hallituksen esityksen mukaan ei ole ehditty tässä huomioida.

Nämä kaksi asiaahan ovat:

Se, mikä täällä on ollut jo esillä, eli uusi tieliikennelaki ei estäisi moottorittomia ajoneuvoja kulkemasta virallisilla moottorikelkkareiteillä. Voisi käydä niin, että kun moottorikelkka tulee sieltä pimeässä, niin samalla reitillä on joku hevosen kanssa ratsastamassa tai koiravaljakon kanssa. Ne ovat hyvin kapeita rännejä ja keliolosuhteet erittäin vaikeita, pimeää, hämärää, saattaa sataa lunta, ja se olisi hengenvaarallinen yhdistelmä. Tämä pitäisi erikseen jokaisen reittiosuuden osalta merkeillä kieltää, muuten se olisi sallittu. Tämä on huono muutos, jos näin mennään. Lähtökohtahan pitäisi olla, että moottorikelkkareitit on lähtökohtaisesti tarkoitettu moottorikelkoille, ja jos erikseen halutaan, niin voidaan sallia, että joku muukin, moottoriton ajoneuvo, liikkuu siellä. Toivon vilpittömästi, että tämä korjataan ja huolehditaan siinä mielessä myös matkailun turvallisuudesta ja kaikkien moottorikelkalla ja myös niillä muilla kulkuvälineillä, moottorittomilla kulkuvälineillä, liikkuvien turvallisuudesta.

Toinen asia, joka liittyy tähän pienten lasten kypärävelvollisuuteen, on ollut täällä myös esillä. Nythän tässä on noudatettu sitä, että esimerkiksi alle 2-vuotiaille lapsille on käytetty laskettelukypärää tai vastaavaa virallisen kypärän sijaan sen takia, että jos me laitamme hyvin painavan moottorikelkkakypärän pienelle lapselle, yhden vuoden ikäiselle, niin pienikin pysäytys on erittäin vaarallinen, kun tiedämme sen kypärän painon ja pienen lapsen luuston, joka on vielä herkkää.

Nämä kaksi muutosta toivon vilpittömästi, että korjaisitte tässä. Ja tämä nykyinen käytäntö, joka on turvallisuuden näkökulmasta ehdottomasti parempi, voisi säilyä siellä.

15.04 Raimo Piirainen sd: Arvoisa puhemies! Niin kuin täällä useassa puheenvuorossa on todettu, on kysymyksessä tämmöinen päivityspaketti 1.6.2020 voimaan astuvaan tieli-

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

kennelakiin liittyen. Minäkin haluan nostaa tässä omassa puheenvuorossani esille HCT-ajoneuvoyhdistelmät, jotka on hyväksytty tieliikennekäyttöön käyttöasetuksen muutoksella 10.1.2019, ja tässä on yksi asiakohda, minkä takia täytyy tätä lakia nyt sitten uudelleen päivittää.

Sitten täällä eivät ole vielä tulleet esille pyörätiet — tai ovat tainneet jossakin puheenvuorossa tulla esille. Siis meillä on paljon kaksisuuntaisia pyöräteitä sillä tavalla, että on vielä yhdistetty kävely- ja pyörätiet ja kävellään aina tietenkin ohjeitten mukaan oikeasta reunasta pyörätiellä silloin kun mennään eteenpäin, ja taas kun tullaan, niin ollaan oikeassa reunassa. Näitä on meillä paljon, ja tähän aiheuttaa nyt sitten sen, että nämä täytyy merkitä sillä tavalla, että tässä on kaksisuuntainen liikenne. Minä vain ihmettelen, että mitenkähän tähän asti on pärjätty ilman, että ei ole minkäänlaisia merkkejä ollut. Jotenkin tuntuu, että tämä on ehkä tekemällä tehtyä, että saadaan sitten näitä merkkejä asetella, mutta tässä on kunnille erittäin merkittävä kustannuskysymys. Tietysti tässä nyt on helpotuksena se, että on seitsemän vuoden siirtymäaika. Ja saattaa vielä olla niinkin, että kun seitsemän vuoden siirtymäaika tulee, niin tämä laki vielä ennättää muuttua tänä aikana.

Tässä kun on kuunnellut näitä muutosesityksiä, mitä mahdollisesti on tulossa, niin saatetaan olla hyvinkin, että valiokunta ottaa esille jo sitten omassa mietinnössään näitä asioita ja vie eteenpäin, koska se on mahdollista. Tietysti se valiokunnalle lisää työmäärää, mutta ennenkin on tehty valiokunnassa isoja työmääriä, ja on keskeneräisiä esityksiä tullut ja niitä on korjattu. Tietysti toivon, että yhteistyötä löytyy myös tällä rintamalla.

15.07 Paula Werning sd: Arvoisa herra puhemies! Hallitus esittää täydennyksiä uuteen tieliikennelakiin johtuen siitä, että lain hyväksymisen jälkeen muualla lainsäädännössä on tapahtunut muutoksia, ja tästä syystä 1.6. voimaan tulevaa tieliikennelakia joudutaan tämentämään.

Tässä istunnossa on nostettu monta tärkeää seikkaa esille, enkä lähde niitä toistelevaan, mutta muutaman sanan sanon vielä pyöräteistä, vaikka edustaja Piirainen ennättikin jo tuossa todeta niistä.

Yksi uuden tieliikennelain keskeisiä muutoksia on, että 1.6. lähtien pyörätiet otetaan jatkossa pääsäännön mukaan yksisuuntaisiksi, kuten on monissa muissa Länsi-Euroopan maissa jo nyt. Kaksisuuntaisia pyöräteitä voi edelleen olla, mutta jo hyväksytty tieliikennelaki velvoittaa tienpitäjän merkitsemään kaksisuuntaisen pyörätien liikennemerkin lisäkilvellä. On hyvä, että hallituksen esityksessä esitetään seitsemän vuoden siirtymäaika pyöräteiden kaksisuuntaisuuden osoittamiselle, jotta tienpitäjille, erityisesti kunnille, mahdollistetaan riittävä aika uuden lain mukaisen infran suunnitteluun ja rakentamiseen. Tämä on sisällytetty hallituksen esitykseen juuri siitä syystä, koska lainvalmistelussa saadun tiedon mukaan kunnat eivät ole valmiita tähän muutokseen vielä tässä vaiheessa.

Liikenneturvallisuuden kannalta kaksisuuntainen pyörätie ajoradan vieressä on ongelmallinen. Pyöräilyn kaksisuuntaisuudesta aiheutuu risteykskohdissa turvallisuusongelmia, koska risteykseen tulevan autoilijan kannalta oikealta tuleva pyöräilijä saapuu risteykseen yllättäen ajoradan muusta liikenteestä poikkeavasta suunnasta. Myös meillä täällä Suomessa hyvin yleinen yhdistetty jalankulun ja pyörätieliikenteen väylä on erityisesti jalankulkijoiden kokemana turvallisuudentunteen kannalta ongelmallinen.

Näillä hallituksen tieliikennelakiin esittämillä täydennyksillä pyritään vaikuttamaan pyöräilyn sujuvuuteen ja turvallisuuteen, ja pidän tätä erittäin tärkeänä. Meillä liikenne- ja

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

viestintävaliokunnassa, kuten valiokunnan puheenjohtajakin totesi, on alkanut tämän hallituksen esityksen käsittely, ja tulemme paneutumaan asiaan huolellisesti.

Puhemies Matti Vanhanen: Ja vielä ajan puitteissa edustaja Pitko.

15.09 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Käsitlemme nyt tosiaan korjauspakettia tähän kesäkuussa voimaan tulevaan tieliikennelakiin. Suuren uudistuksen tavoitteena on ollut sujuvoittaa liikennettä ja parantaa liikenneturvallisuutta, ja eittämättä olemme ottamassa merkittäviä askeleita oikeaan suuntaan.

Liikenneturvallisuus onkin asia, josta emme voi puhua liikaa. Jokainen kuolema liikenteessä on liikaa, ja tavoitteena pitääkin olla nolla liikennekuolemaa vuosittain. Vuonna 2019 liikennekuolemia kuitenkin tapahtui vielä 205 kappaletta, ja lisäksi vakavasti loukkaantuneita on ollut keskimäärin noin 800—900 vuodessa, eli todellakin meillä on vielä tekemistä.

Turvallisuus kävelyn ja pyöräilyn osalta tulee tämän tulevan lain myötä paranemaan. Monia hyviä käytäntöjä on otettu Euroopan maista, kuten edustaja Werning tässä näitä kertoikin, ja monesta näistä on jo hyviä kokemuksia Suomessa. Pyörätie on jatkossa oletuksena yksisuuntainen, ja se sijaitsee kadun oikeassa laidassa. Tämä on merkittävä parannus nykyiseen jokseenkin sekavaan järjestelmään. Tämän myötä pyöräilystä tulee selkeämpää ja turvallisempaa. Tämä uudistus on erittäin hyvä.

On tosiaan kritisoitu, että kunnille ja ely-keskuksille aiheutuu kustannuksia näistä muutoksista — sekä näistä pyöräilyinfrastruktuurin muutoksista että liikennemerkkien asettamisesta. On selvää, että pyöräilyn väylät eivät radikaalisti muutu nopeasti ja väliaikaisten kilpien lisääminen nykyisille kaksisuuntaisille väylille tuottaa siinä mielessä ylimääräistä työtä. On kuitenkin syytä muistaa, että pitkällä tähtäimellä panostukset pyöräilyyn ja kävelyyn maksavat itsensä takaisin. Parempi pyöräilyinfrastruktuuri, jota eittämättä yksisuuntaisten väylien lisääntyminen on, tulee lisäämään fyysistä aktiivisuutta. Esimerkiksi Helsingissä on laskettu, että euro pyöräilyyn tuottaa 8 euroa terveyshyötyinä takaisin, ja tämä meidän tulee pitää kirkkaasti mielessä.

Puhemies Matti Vanhanen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi eli käytännössä seuraavan asiakohdan jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.11.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 15.19.

Puhemies Matti Vanhanen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 3 käsittelyä.

15.19 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tässä joutuu nyt vaihtamaan ajatuksen-kulkua saman tien toiseen teemaan. Tieliikennelaista tässä nyt puhuttiin, ja jossain määrin ehkä koomisestikin jotkut edustajat täällä huomioivat sitä, että puhumme laista, joka ei ole

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

vielä astunut voimaan ja jo saadaan heti perään eduskunnan käsittelyyn korjausesityksiä tai täydennysesityksiä tähän lakiin. Tässä kuitenkin kaikki ymmärtävät, että tieliikenne on nopeasti kehittyvä järjestelmä ja ajassa täytyy elää ja tarkennuksia pitää tehdä.

Täällä on tuotu esille jo monia yksityiskohtia, mitä tässä on syytä tarkentaa — nämä ovat detaljeja kaikki kysymykset, mitä nyt tässä täydentävässä esityksessä tai korjausesityksessä on. Itse nostaisin yhden kysymyksen sieltä esille, ja se on pysäköintiin liittyvät huomiot. Siinä on kaksikin seikkaa, joiden osalta halutaan aikaansaada pientä hienosäätöä pysäköintiin, tähän pysäköintikiekkojärjestelmään:

Toinen koskee vammaistunnuksia, joiden osalta halutaan, että Euroopan unionin alueella hyväksyttävät vammaistunnukset pysäköinnin osalta olisivat myöskin sovellettavissa suoraan Suomeen, eli ulkomaalaiset rekisterissä olevat autot, jotka tulevat Euroopan unionin järjestelmän piiristä, voisivat silloin käyttää näitä niin sanottuja vammaispysäköinti-paikkoja.

Toinen kysymys liittyy pysäköintikiekkoon. Arvoisa puhemies, te olette varmaan tietoinen siitä, että 122 kansanedustajaa on allekirjoittanut lakialoitteen siitä, että ylipäätään tätä pysäköinninvalvontaa pitäisi pystyä järkevöittämään, saada se vastaamaan kansalaisten oikeustajua, kun siitä on tullut rahastusbisnes, jolloin siinä on selkeästi suuria korjauspaineita. Yksi pieni korjauspainehan siellä on se, että tämä lainsäädäntökään ei ole selkeä. Kysymys on esimerkiksi siitä, että jos on neljän tunnin mahdollisuus pysäköintikiekkolla pysäköidä autonsa jollakin alueella, jolla pysäköintikiekkoa vaaditaan kello 8—16 välisenä aikana, niin mitä tapahtuu, jos autonsa parkkeeraa kello 15 ja laittaa sen lähtöajan. Mikä on se aika siinä, jos seuraavana päivänä se sama auto on vielä siellä? Seurataanko kello 11:een vai kello 12:een sitä pysäköintiaikaa, onko se sallittua? Tässä on eri kunnissa, eri kaupungeissa aivan eri käytännöt, aivan eri käytännöt, ja siinä mielessä me kansalaiset emme ole edes yhdenvertaisia; samaa lainsäädäntöä sovelletaan, mutta tulkinta on erilainen. Tällaisia ristiriitaisuuksia kun on tässä pysäköintijärjestelmässä, niin on hyvä, että niihin nyt kiinnitetään huomiota ja muun muassa tämä kohta halutaan korjata. Jos ymmärrän oikein tuon hallituksen esityksen — luulen ymmärtäväni oikein — niin ajatuksena on se, että jos kello 15 on pysäköinyt edellisenä päivänä, niin se neljän tunnin jakso aletaan laskemaan uudestaan siitä kello 8:sta, jos auto on siinä samalla paikalla seuraavanakin päivänä, mikä on rationaalista ja järkevää siltä osin.

Arvoisa puhemies! Minä toivoisin, että se lakialoite, jonka kuitenkin eduskunnan enemmistö kansanedustajista on allekirjoittanut, otettaisiin myöskin vakavasti tässä prosessissa ja mahdollisesti jopa tämän tieliikennelain käsittelyn yhteydessä siihenkin tehtäisiin sopivat viittaukset.

15.22 Mikko Ollikainen r: Arvoisa puhemies, ärade talman! Se on todella hienoa, että on tullut monta esimerkkiä hyvistä asioista, jotka tulevat tähän uuteen tieliikennelakiin. Ne on nostettu aikaisemmin esille. Haluaisin itse nostaa kaksi asiaa esille:

Tämä koskee HCT-ajoneuvoyhdistelmiä ja niiden säännöksiä, jotka ajettaisiin uuteen tieliikennelakiin, ja tämä on mielestäni hyvä asia. Nämä ajoneuvot tuovat omat haasteensa muun muassa koskien teiden kuntoa ja sitten toki ehkä kaikkein eniten siltojen kantovoimaa ajatellen. Tässä muun muassa edustaja Junnila nosti nämä asiat esille. Tieliikennelaki muuttuu, ja korjauksia tulee myös tulevaisuudessa. Tulevia muutoksia ajatellen: Nykyäänhän näiden HCT-ajoneuvojen perässä lukee ymmärtääkseni ”pitkä”. Tulee muistaa, että Suomen teillä ajaa myös muunkielisiä kuin suomenkielisiä, esimerkiksi itärajalla, eli nais-

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

sä voisi hyvinkin lukea, kuinka pitkiä nämä HCT-ajoneuvoyhdistelmät ovat, eli muuta kuin että niissä lukee ”pitkä”. Siinä voi olla ehkä just tämä metrimäärä.

Sitten tässä myös erikoiskuljetuksista mainitaan ja ennen kaikkea siitä, mikä katsotaan tulevaisuudessa erikoiskuljetuksiksi. Olen ymmärtänyt, että nämä luvat annetaan Pirkanmaan ely-keskuksessa, ja siellä on aika pitkät nämä käsittelyajat, elikkä sinne kyllä tulisi saada ehkä enemmän voimavaroja varsinkin nyt tässä tilanteessa. Kun vienti vielä pyörii tulevaisuudessa, niin olisi todella tärkeää, että käsittelyajat lyhentyisivät ja erikoiskuljetukset saisivat nopeasti luvat, että ne pystyvät lähtemään liikenteeseen, että saadaan talous pyörimään. — Kiitos.

15.25 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Nyt lähetekeskustelussa olevalle... — Aha, nyt minulla hyppäsivät puheet, mutta puhunpa ilman puhetta, kun ne hävisivät.

Arvoisa puhemies! Taidan olla tämän salin ainoa edustaja, joka on ajanut tämmöistä HCT-ajoneuvoyhdistelmää [Sheikki Laakson välihuuto] — vai löytyykö lisääkin? — viime kesänä tuli ajettua. Tässä edustajilla nyt on tullut huolta siitä, miten meidän tieverkostomme kestää näitä HCT-ajoneuvoyhdistelmiä. Se täytyy nyt muistaa, että näitten yhdistelmien kokonaispaino on 76 tonnia, joka on myös nykyisillä rekoilla, jotka ovat 25,25 metriä pitkiä, HCT-ajoneuvoyhdistelmän pituushan on 34,5 metriä. Täytyy sitten myös tuoda tässä esille se huoli, että vaikka nämä ajoneuvojen kokonaispainot eivät ole ylittyneet tuosta 76 tonnista, niin silti pidän kuitenkin aiheellisena tuoda esille sen huolen, että kyllä meillä pitkien välimatkojen Suomessa tieverkosto alkaa olemaan aika heikossa kunnossa, tänne pitää löytyä satsauksia. Onneksi hallitukselta on löytynyt satsaukset, nykyiseen tienpitoon on löytynyt lisää rahoitusta.

Arvoisa puhemies! Tämän halusin tuoda esille.

15.26 Petri Huru ps: Arvoisa puhemies! Haluaisin pari sanaa lausua tästä, mistä edustaja Lohi jo aiemmin mainitsi, eli moottorikelkkareiteillä muun liikenteen salliminen. Se tulisi sallia vain niin, että se salliminen osoitetaan lisäksi, kuten edustaja Lohi sanoi. Voin todeta pitkällä pelastajanurallani monessa eläinonnettomuudessa olleena, että Lohen kuvailemassa tilanteessa, kun on pimeää, ja vaikkei olisi pimeätäkään, mutta jos siellä reitillä on eläin, vaikka hevosvaljakko, ja tulee vastaan moottorikelkat, joissa on vauhtia, voin kuvitella sen tilanteen, kun hevonen pillastuu — se on hirven kokoinen eläin, jopa isompi, niin siinä on äkkiä isot vahingot. Eli toivoisin, että tähän valiokunta todellakin kiinnittää huomiota käsitellessään tätä asiaa. — Kiitos.

15.27 Mikko Savola kesk: Herra puhemies! Nämä HCT-ajoneuvoyhdistelmät eli niin sanotut pitkät rekat totta kai parantavat meillä logistiikkaa sikäli, että saadaan kuljetettua isompia määriä hyödykkeitä kerrallaan, mutta kyllä meillä haasteeksi tulevat luonnollisestikin, niin kuin tässä on mainittu keskustelussa, meidän tiestömme kunto ja siltojen kestävyys ja kantavuus. Paitsi että hallitus nyt on sitoutunut satsaamaan euroja perustienpitoon ja siltojen kuntoon laittamiseen, niin kyllähän meidän pitää myöskin pystyä hyödyntämään niitä rahoituslähteitä, mitä EU:sta on saatavissa. Eli kun puhutaan military mobilitystä eli sotilaallisesta liikkuvuudesta ja siihen liittyvistä hankkeista, näissähan nimenomaan keskitytään juuri siltojen kantavuuteen ja myöskin sitten meidän erilaisten raideliikenteen ja kriittisten infrayhteyksien kestävyteen ja kantavuuteen. Nämä kaikki rahoitusinstrumentit meidän pitää pystyä käyttämään näissä vaiheissa hyväksemme parhaalla mah-

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

dollisella tavalla. Varmasti kun valiokunta tätä käsittelee, he sitten myöskin kuuntelevat asiantuntijoita näistä aiheista.

15.29 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Käytän kuljetusalan termistöä tässä: kun puhutaan siitä, kuka on ajanut kuinkakin paljon, niin minä veikkaan, että minä olen HCT-junaa peruuttanut enemmän kuin te muut olette ajaneet eteenpäin. [Keskustan ryhmästä: Ohoh!]

Mutta tilanne on sellainen, että tässä jutut nyt vähän sekoittuvat. Meillä on aikaisemmin hyväksytty kuitenkin 76 tonnin painoiset ajoneuvoyhdistelmät, esimerkiksi puutavararekat, joiden pituus on 25 metriä 25 senttiä. Nyt nämä HCT-junat ovat 34 metriä pitkiä, ja nämähän todellisuudessa sillä samalla painolla rasittavat oikeasti niitä siltoja ja teitä paljon vähemmän, koska se sama paino tulee 10 metriä pitemmälle matkalle. Eli tässä nyt aavistuksen verran puhutaan siitä samasta asiasta, mistä puhuttiin silloin, kun näitä painoja nostettiin 60 tonnista 76 tonniin ja lisättiin akseleita. Nyt näitten HCT-junien osalta kun puhutaan näistä 34-metrisistä yhdistelmistä, niin tässä kohtaa on huono keskustella enää tästä samasta asiasta, koska nyt tässä oikeasti käy kuitenkin todellisuudessa päinvastoin, tämä on silloille parempi asia. Se on eri asia, jos me rupeamme nostamaan samalla tasolla painoja elikkä ruvetaan nostamaan niin — niin kuin jossain nyt on joku esittänytkin — että rupeaa vetelemään jo lähelle 100:aa tonnia se kokonaispaino. Silloin se keskustelu tietysti joudutaan keskustelemaan tiestön ja siltojen kestävyiden osalta, mutta tässä kohtaa se on just toistepäin.

15.31 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Nyt on äänessä ei-asiantuntija, ei kuljetusalan eikä myöskään moottorikelkkailun suhteen. Saanko sen huomautuksen tähän sanoa, että kun itse näkee näitä HCT-junia — tätä termiä täällä nyt käytettiin — liikenteessä, niin minulla on ihan kauhu. Ne tuntuvat jo aivan järjettömän suurilta tuolla, ja vain pelkään sitä, että jonain päivänä meillä on sitten isoja onnettomuuksia tuossa vastassa noiden kanssa. Onko tämä karkaamassa käsistä? En avaa keskustelua, arvoisa puhemies, tässä, meillä on tärkeämpiä aiheita.

Sen sijaan halusin sanoa sen tästä moottorikelkkailusta — jossa en takuulla ole asiantuntija, kun tulen täältä eteläisestä Suomesta — että minusta on tärkeätä, että kun liikennevaliokunta nyt käsittelee tätä tielakia, niin se kuuntelee niin sanottuja Lapin miehiä tässä ja kuuntelee myöskin niitä yrittäjiä siellä. Kyllä minä uskon, jos te sanotte niin ja te käytätte näitä moottorikelkkareittejä siellä ja kerroitte sen tuossa avoimesti, että ne ovat riskialttiita, että erittäin turvattomia riskitilanteita saattaa syntyä. Kyllä minusta jotenkin tuntuu siltä, että meidän lainsäätäjien täytyy tämä ottaa vakavasti. Ja siinä suhteessa toivon, että liikennevaliokunta ottaa sen niin vakavasti, että te teette sellaisen esityksen tänne meille, valmistelette sen kohta, että me voimme hyvällä mielellä sen hyväksyä.

15.32 Mikko Savola kesk: Herra puhemies! Edustaja Laaksolle haluan todeta omaan puheenvuorooni liittyen vielä sen, että olen myöskin keskustellut alan yrittäjien kanssa, ja kyllä he ovat juuri esitelleet tätä, että kun menee pidemmälle matkalle, niin tien kuntoon liittyen se painorasitus sille tielle kevenee, ja näin on varmasti siltojen osalta myöskin. Halusin omassa puheenvuorossani lähinnä nostaa sen esiin, että ylipäätään meillä tiestö vaatii hyvin vahvasti kunnostusta ja sillat myöskin, ja näitä rahoituslähteitä tulee meidän nyt kat-

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

soa sitten muualtakin kuin oman budjettimme sisältä eli näistä EU-rahoituslähteistä. [Sheikki Laakso: Olen samaa mieltä!]

15.32 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puhemies! Tuohon rahoitukseen: nythän on 12-vuotinen parlamentaarinen tieväyläverkko ryhmä pohtimassa tätä rahoitus pohjaa sinne, ja toivottavasti me saamme sinne riittävästi rahoitusta, koska tällä hetkellä teiden korjausvelka on jo 2,8 miljardia, ja kasvaa, jos ei saada perusväylänpitoon lisää rahoitusta.

Mutta tähän moottorikelkka-asiaan vielä pikkusen ja edustaja Kiljuselle siinä mielessä, ettei se ole pelkästään Lapin asia. Meillä on parituhatta kelkkaa, omistamme Tampereen seudulla, ja me olemme tehneet sinne yli 600 kilometriä moottorikelkkareitistöä. Mutta kun nämä kelit ovat tällaiset, niin on erittäin tärkeää keskustella siitä, ovatko ne reitit käytettävissä myös muille ajoneuvoille. Tästä lähtökohdasta se on myös maanomistajan kysymys, mutta juurikin oli erittäin tärkeä asia nostaa tämä merkintä siitä, että tiedetään, millä ajoneuvoasialla mennään.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Täysistunto keskeytetään, ja sitä jatketaan noin kello 16 valtioneuvoston tänään päättämien asioiden ilmoittamiseksi.

Täysistunto keskeytettiin kello 15.34.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle Yhdistyneiden kansakuntien teknologiainnovaatioiden laboratorion asemasta Yhdistyneiden kansakuntien kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 16/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

15.12 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tässä asiassa joudutaan toteamaan samalla tavalla kuin edellisessä asiakohdassa tieliikennelaista, että valitettavasti ministeri, joka olisi mielellään tullut tätä asiaa esittelemään, eli ministeri Skinnari, johtuen ihan samoista

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

syistä kuin nyt monet ministerit tai kaikki ministerit ovat täältä poissa, joutuu keskittymään vielä ajankohtaisempiinkin asioihin kuin tämän sopimuksen vahvistamisprosessi.

Kysymys on UNTIL-laitoksesta eli YK:n teknologiainnovaatiolaboratoriosta, joka on pilottivaiheena ollut Suomessa jo käynnistettynä vuodesta 2018, ja nyt se sitten tällä sopimusjärjestelyllä, jonka eduskunta tulee sitten toivottavasti vahvistamaan, tulee pysyväksi laitokseksi Suomeen.

Tämä on osa sitä surullisenkuuluisaa kansainvälistymistä — sanon sen surullisen sen vuoksi, että kansainvälistymisellä eli maailman pienentymisellä on myöskin ne negatiiviset vaikutuksensa, niin kuin me havaitsemme tästä rajusti leviävästä pandemiasta. Maailma pienenee, ja olemme osa yhteistä palloa, mutta toinen ulottuvuus kansainvälistymisessä on myöskin se, että me pyrimme sopimusvaraista kansainvälistä järjestelmää rakentamaan, ja sen keskeisimpänä instituutiona globaalimitassa on tietysti YK-järjestelmä, YK:n instituutiot.

Suomen kaltaiselle pienelle maalle on valtavaksi eduksi, jos me tänne pystymme saamaan näitä YK:n alaisia laitoksia. Niistä on kova kilpailu, kun 193 jäsenvaltiota kaikki haluaisivat näitä YK:n laitoksia omalle maaperälleen. On saavutus, että Suomi on asteittain, hyvin hitain askelin, onnistunut nyt saamaan joitakin YK:n sihteeristön alaisia laitoksia, jotka liittyvät kyllä kaikki — ja hienoa, että liittyvät — nimenomaan kehityspolitiikkaan laajemmin. 80-luvulla Suomeen sijoitettiin tämä taloudellisen kehitystutkimuksen laitos Wider, ja sittemmin tämän UNTIL-innovaatiolaboratorion pilottivaihe tuli Suomeen toissa vuonna, ja viime vuonna saimme sitten UNOPSin alaisen Suomeen tulevan toimiston myöskin, joka on siis YK:n hanketoimisto. Nämä ovat ensimmäisiä, pienimuotoisia YK:n läsnäoloa osoittavia yksiköitä Suomessa, ja on itsestään selvä, että näiden laitosten tuleminen Suomeen on meidän itsemmekin kannalta järkevää ja vahvistaa omaa yhteisöämme suhteessa kansainväliseen yhteisöön, mutta nyt nämä laitokset kaikki palvelevat omalla tavallaan myöskin Suomen sisäisiä tarpeita.

Tässä teknologiainnovaatiolaboratoriossa on kyseessä itse asiassa teknologian kehittäminen, digitalisaatiossa mukana oleminen, ja on arvokasta, että tämä temaattinen puoli, mihin tässä nyt erityisesti painotetaan, vastaa Suomen kehityspolitiikan yleisiä tarpeita suoraan. Kysymyksessä on koulutus, kysymyksessä ovat terveys, kiertotalous ja sodan ja rauhan kysymykset, kansainvälisen turvallisuuden ja rauhan kysymykset. Eli kaikilla näillä lohkoilla YK:n alaisessa järjestelmässä sitten pyritään täällä Suomen päässä, todennäköisesti nimenomaan Espoossa toimivassa yksikössä, sitten kehittämään teknologioita, jotka ennen kaikkea ovat tarkoituksenmukaisia ja järkeviä globaalimitassa mutta erityisesti kohdistuvat kehitysmaihin, köyhemmälle eteläiselle pallonpuoliskolle, jossa on tarve. Sen vuoksi, arvoisa puhemies, tähän tullaankin käyttämään sitten kehitysyhteistyövaroja, 7,5 miljoonaa meidän kehitysyhteistyövaroista tämän laitoksen kuluihin, ja se on hyvinkin tarkoituksenmukaista.

Kaiken kaikkiaan tämä on hieno askel, hyvä askel eteenpäin, ja tästä voi onnitella Suomea ja myöskin hallitusta, että tämä esitys on tänne nyt saatu.

15.16 Mikko Savola kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Kiljunen kuvasi hyvin sitä, mikä YK:n merkitys on ja mikä merkitys sillä on, että eri maat pystyvät näitä YK:n toimintoja saamaan myöskin omalle maaperälleen. Tämä on tietysti yksi niistä keskeisistä asioista myöskin.

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

Kaiken kaikkiaan tämä YK:n rooli tulee nyt kyllä korostumaan tässä tulevana kuukausina eteenpäin myöskin, kun tätä valtavaa pandemiaa käsitellään, mikä meitä on kohdannut täällä Euroopassa ja oikeastaan koko maailmassa — ei montaa kolkkaa enää ole, missä näitä ongelmia ei olisi — mitä nyt meillä Suomessakin tänään tullaan valtavan vahvasti käsittelemään. Se vaatii monenkeskistä yhteistyötä, se vaatii YK:n linjauksia, se vaatii yhteistä sopimista siitä, kuinka me saamme näitä asioita sovittua.

Digitaaliset järjestelmät ovat myös hyvin korostuneita siinä, ja meillä tulee tämä digitalisaatio nyt nousemaan entistä vahvemmin esille myöskin tässä meidän omassa järjestelmässämme täällä Suomessa siinä, kuinka opetetaan, kuinka etätyöt mahdollistetaan ja niin edelleen. Myöskin kansainvälisessä kanssakäymisessä tämä digitalisaation merkitys tulee nousemaan entistä enemmän.

Tähän esitykseen tullaan pureutumaan vahvemmin ulkoasianvaliokunnassa ja päästään siellä myöskin edustaja Kiljusen kanssa tätä esitystä viemään eteenpäin.

15.17 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Haluaisin vielä vahvistaa edustaja Savolan sanoja siitä, että tämä kansainvälinen kilpailu näistä YK-laitoksista on erittäin vahvaa. Meillä on perinteisesti YK:lla olemassa kaksi pääkaupunkia, ja se keskuspaikka on tietysti New York, ja toinen on perinteisesti Geneve, jossa oli Kansainliitto, aikoinaan toimineet YK:n keskeiset instituutiot. Itävalta on Wieniä onnistunut rakentamaan pala kerrallaan nyt kolmanneksi vaikuttavaksi YK:n keskuksiksi, ja sitten on pitkää rakoa — sitten on pitkää rakoa, ja siellä on yksittäisiä laitoksia eri puolilla maailmaa.

Ja kyllä, se on todettava, että Suomen kaltainen pieni valtio, jolla on vankka turvallisuuspoliittinen osaaminen, kehityspoliittinen panostus on vahvaa, Suomi, jos mikä pystyisi erinomaisella tavalla olemaan YK-keskuksena vahvemmin kuin se tähän asti on ollut. Sen takia on hienoa, että nyt me saamme kolmannen tällaisen selkeän instituution tänne — vielä pienimuotoisen, mutta askel on oikeansuuntainen. Ehkä tässä vielä jossain saadaan sitten isompiakin kaloja tähän samaan prosessiin. Kyllä Suomen kansainvälinen asema ja myöskin turvallisuuspoliittinen asema vahvistuu siitä, että YK-laitokset tänne tulisivat.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan.

5. Ilmoituksia

5.1. Muut ilmoitukset

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt jatketaan tänään kello 15.34 keskeytynyttä istuntoa.

Valtioneuvosto on tänään 17.3.2020 antanut valtioneuvoston asetuksen valmiuslain 86, 88, 93—95 ja 109 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta (M 1/2020 vp), valtioneuvoston asetuksen valmiuslain 87 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta välittömästi (M 2/2020 vp), valtioneuvoston asetuksen kunnan oikeudesta poiketa terveydenhuollon kiireettömän hoidon määräaikaisten noudattamisesta ja sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinneista (M 3/2020 vp), valtioneuvoston asetuksen varhaiskasvatuksen sekä

Pöytäkirja PTK 24/2020 vp

opetuksen ja koulutuksen järjestämisvelvollisuutta koskevista väliaikaisista rajoituksista (M 4/2020 vp) ja valtioneuvoston asetuksen väliaikaisista poikkeuksista sovellettaessa eräitä vuosilomalain, työaikalain ja työsopimuslain säännöksiä (M 5/2020 vp).

6. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tänään tiistaina 17.3.2020 klo 17.15. Täysistunto lopetettiin klo 16.55.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen